

**29. ГОДИШЊЕ САВЈЕТОВАЊЕ ДОКТОРА ВЕТЕРИНАРСКЕ
МЕДИЦИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ (БИХ)
МЕЂУНАРОДНИ НАУЧНИ СКУП**

**29th Annual Conference of Doctors of Veterinary Medicine
of Republic of Srpska (Bosnia and Herzegovina)
*International Scientific Meeting***

**ЗБОРНИК РАДОВА
И КРАТКИХ САДРЖАЈА
*Proceedings
and short contents***

29.

***Теслић, Бања Врућица, 5-7. јуна 2024.
Teslić, Banja Vrućica, June 5th-7th, 2024.***

Садржај

1. ЕПИЗООТИОЛОШКА СИТУАЦИЈА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2023. ГОДИНИ	7
2. STRATEGIЈА ВАКСИНАЦИЈЕ PROTIV АФРИЧКЕ SVINJSKE КУГЕ	9
3. ПОЈАВА И РЕЗУЛТАТИ СУЗБИЈАЊА АФРИЧКЕ КУГЕ СВИЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2023. ГОДИНИ.....	11
4. КЛИНИЧКА СЛИКА И ПАТОМОРФОЛОШКЕ ПРОМЈЕНЕ КОД ДОМАЋИХ СВИЊА ОБОЉЕЛИХ ОД АФРИЧКЕ КУГЕ СВИЊА НА ПОДРУЧЈУ БИЈЕЉИНЕ	15
5. РЕЗУЛТАТИ НАДЗОРА КЛАСИЧНЕ КУГЕ СВИЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2023. ГОДИНИ	17
6. ПОЈАВА АВИЈАРНЕ ИНФЛУЕНЦЕ H5N1 КОД ЛАБУДОВА У 2024. ГОДИНИ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	19
7. НАДОЛАЗЕЋИ АВИЈАРНИ ВИРУС – БОРНАВИРУС: ПОРЕКЛО И ЕПИДЕМИОЛОГИЈА.....	21
8. РЕЗУЛТАТИ НАДЗОРА СЛИНАВКЕ И ШАПА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У 2023. ГОДИНИ	23
9. ПРИКАЗ СЛУЧАЈА ВИРУСНОГ АРТРИТИСА И ЕНЦЕФАЛИТИСА У СТАДУ КОЗА.....	25
10. INFEKTIVNA ANEMIЈА КОПИТАРА – ANALIZA SEROLOШКИH REZULTATA MONITORINGA	27
11. LEPTOSPIROZA – JEDAN OD MOGUЋIH UZROKA ROVAЃAJA KOD SVINJA	29
12. ПРИКАЗ СЛУЧАЈА АУЈЕСКИЈЕВЕ БОЛЕСТИ КОД ЛОВАЧКИХ ПАСА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	31
13. <i>TRICHINELLA BRITОВI</i> У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ: ЛИСИЦЕ КАО ПОТВРЂЕНИ НОСИОЦИ ИНФЕСТАЦИЈА	34
14. ДИРОФИЛАРИОЗЕ ПАСА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ	36
15. USE OF CANNABINOIDS IN VETERINARY MEDICINE - WHAT WE KNOW AND WHAT WE DO NOT KNOW	40
16. TREATMENT OF FILARIAL NEMATODES OF HUMANS AND DOMESTIC ANIMALS	41
17. PERSPEKTIVE I PRAVCI RAZVOЈA NOVIH ANTINELMINTIKA U VETERINARSKOЈ MEDICINI.....	42
18. БУМБИР И БЕЛИ ЛУК – АЛТЕРНАТИВА АНТИБИОТИЦИМА У ЖИВИНАРСТВУ	44
19. АНТИМИКРОБНО ДЕЈСТВО ЕКСТРАКТА НАДЗЕМНОГ ДИЈЕЛА БИЉКЕ <i>CICHORIUM INTYBUS</i> НА <i>STAPHYLOCOCCUS AUREUS</i>	45
20. ANIMALNA PROIZVODNЈA KAO IZVOR OKOLIШNO POSREDOVANE ANTIMIKROBNE REZISTENCIЈE.....	47
21. ЗНАЧАЈ ДОБРЕ КООРДИНАЦИЈЕ НАДЛЕЖНИХ ИНСТИТУЦИЈА У ПРИМЈЕНИ КОНЦЕПТА „ЈЕДНО ЗДРАВЉЕ“.....	49
22. MOLEKULARNA DETEKCIЈA ZOONOTSKIH PATOGENA IZ UZORAKA TKIVA TONZILA DJESE I KUЋNIH LJUBIMACA	53
23. POREЂENJE PRODUKCIЈE BIOFILMA I PASIVNOG TIPIA POKRETLJIVOSTI KOD HUMANIH I ANIMALNIH <i>STAPHYLOCOCCUS AUREUS</i> IZOLATA	55
24. АЛТЕРНАТИВА АНТИБИОТИЦИМА У ТЕРАПИЈИ ДИЈАРЕЈА НОВОРОЂЕНИХ ТЕЛАДИ	57
25. УТИЦАЈ ИНФЛАМАТОРНОГ ОДГОВОРА МЛЕЧНЕ ЖЛЕЗДЕ НА ПАРАМЕТРЕ МЕТАБОЛИЧКОГ ПРОФИЛА КОД ВИСОКОМЛЕЧНИХ КРАВА... 60	

26. SMANJENJE EMISIJE METANA SA FARMИ VISOKOMLEČNIH KRAVA NUTRITIVNOM MODULACIJOM METABOLIZMA	62
27. HORMONI ŠTITNE ŽLEZDE U SIROVOM I KOMERCIJALNOM KRAVLJEM MLEKU.....	66
28. ИНФЕКТИВНЕ БОЛЕСТИ ЖДРЕБАДИ.....	69
29. ИНФЕКТИВНИ И НЕИНФЕКТИВНИ АБОРТУСИ КОД КОБИЛА.....	71
30. АМЕРИЧКА GNЈЛОЋА U TUZLANSKOM KANTONU U PERIODU OD 2019 DO 2023 GODINE.....	73
31. ФИЛОГЕНЕТСКА АНАЛИЗА ВРСТЕ <i>ANAPLASMA OVIS</i> У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ	75
32. БАКТЕРИЈСКЕ ИНФЕКЦИЈЕ КОД ŠARANA IZAZVANE AEROMONADAMA I PRIMENA ANTIMIKROBNE TERAPIЈE	77
33. RAZLIKE U POKRETLJIVOSTI I PARAMETRIMA BRZINE SPERMATOZOIDA IZMEĐU POЈEDINIХ RASA ВIKOVA	79
34. УПРАВЉАЊЕ РИЗИКОМ И ДОНОШЕЊЕ ПЛАНОВА ХИТНИХ МЈЕРА (CONTINGENCY PLAN) ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ И ШИРЕЊА НАРОЧИТО ОПАСНИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ.....	81
35. DIGITALNA RJEŠENJA ZA VETERINARСКЕ ORGANIZACIЈE: SOLUCIЈE ZA RASTUĆA OČEKIVANJA KLIЈENATA I OPTIMIZACIЈU VREMENA, RESURSA, ZNANJA I VJEŠTINA VETERINARA	83
36. ПОМОЋ ВЕТЕРИНАРИМА: ПАМЕТНА РЈЕШЕЊА У КОНТРОЛИ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ 2024.	85
37. ОРГАНИЗАЦИЈА ИСПИТИВАЊА ОСПОСОБЉЕНОСТИ ЗА <i>SALMONELLA SPP.</i> У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ– ИЗАЗОВИ И РИЗИЦИ	87
38. МАШИНСКО УЧЕЊЕ И ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА ЖИВОТИЊА НА ФАРМАМА - ПРИМЈЕР ПРИМЈЕНЕ НЕУРОНСКИХ МРЕЖА ЗА ПРЕДВИЂАЊЕ ПОЈАВЕ УГИНУЋА У АКВАКУЛТУРИ	89
39. ПРОЦЕНА ТРОШКОВА ТЕРАПИЈЕ МАСТИТИСА КРАВА ПРИМЕНОМ ФАРМАКОЕКОНОМСКЕ АНАЛИЗЕ	91
40. ЗНАЧАЈ ОСЕНЕ I STALNE KONTROLE BIOSIGURNOSTI NA FARMAMA GOVEDA I SVINJA	93
41. KONTROLA ZDRAVLJA STADA I EKONOMSKI PARAMETRI OVACA.....	95
42. UNION OF EUROPEAN VETERINARY HYGIENISTS (UEVH) - TRENUTNE AKTIVNOSTI I IZAZOVI ZA BEZBJEDNOST HRANE	98
43. UPOTREBA TEHNOLOGIЈE U BUDUĆOЈ PRIMJENI ZA SLUŽBENE KONTROLE: SINERGIЈA SENZORA I AI.....	100
44. ЗНАЧАЈ МОБИЛНИХ КЛАНИЦА ЗА РАЗВОЈ ОВЧАРСТВА У СРБИЈИ	101
45. ИМУНОХИСТОХЕМИЈА У ДИЈАГНОСТИЦИ ТУМОРА ХЕМАТОПОЕЗНОГ СИСТЕМА ПАСА	104
46. ИСПИТИВАЊЕ ОБИМА ПРОИЗВОДЊЕ МЕДА У СРБИЈИ ОД 2003. ДО 2022. ГОДИНЕ	106
47. ИНЦИДЕНЦИЈА МЕГАБАКТЕРИОЗЕ КОД КАНАРИНАЦА (<i>Serinus canarius domesticus</i>)	108
48. NEUTERING PROGRAM- FONDACIЈA DOGS TRUST BiH.....	110
49. FOSTERING PROGRAM UDOMLЈAVANJA PASA.....	112
50. РЕНДГЕНОЛОШКА ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА ДИЛАТАЦИЈЕ И ТОРЗИЈЕ ЖЕЛУЦА ПАСА	113
51. DISTRIBUCIЈA PLIЈESNI, DEOKSINIVALENOLA I ZEARALENONA U UZORCIMA STOČNE HRANE I HRANE ZA LJUDSKU PREHRANU	115

52. МОРФОЛОШКЕ ОДЛИКЕ КОСТИЈУ ПРЕДЊЕГ ЕКСТРЕМИТЕТА АФРИЧКОГ ЛАВА (<i>PANTHERA LEO</i>).....	117
53. УЧЕСТАЛОСТ РЕПРОДУКТИВНИХ ПОРЕМЕЋАЈА КОД ПАСА.....	119
54. ОПЕРАЦИЈА ЛЕЈОМИОМА У КАРЛИЧНОЈ ДУПЉИ ПСА.....	123
55. ПРОЦЕНА КВАЛИТЕТА МЛЕКА И ПРОИЗВОДА ОД МЛЕКА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	125
56. ИМУНОХИСТОХЕМИЈА У ДИЈАГНОСТИЦИ ТУМОРА ХЕМАТОПОЕЗНОГ СИСТЕМА ПАСА	128
57. УТИЦАЈ МАТЕРИЈАЛА ЗА ПАКОВАЊЕ НА РЕДУКЦИЈУ ПОЛИЦИКЛИЧНИХ АРОМАТИЧНИХ УГЉОВОДОНИКА У ДИМЉЕНОЈ РИБИ	130
58. УТИЦАЈ МАТЕРИЈАЛА ЗА ПАКОВАЊЕ НА МИГРАЦИЈУ РЕЗИДУА ФТАЛАТА У ДИМЉЕНОЈ РИБИ.....	132
59. КВАЛИТЕТ СИРОВОГ МЛИЈЕКА У РЕГИЈИ ИСТОЧНО САРАЈЕВО У ПЕРИОДУ 2018-2023.	134
60. УТИЦАЈ БРОЈА СОМАТСКИХ ЋЕЛИЈА, БАКТЕРИЈА И СЕЗОНСКИХ ВАРИЈАЦИЈА НА КВАЛИТЕТ МЛИЈЕКА У РЕГИЈИ ИСТОЧНО САРАЈЕВО У ТОКУ 2023. ГОДИНЕ	136
61. ОЦЈЕНА ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ МЕСА И ПРОИЗВОДА ОД МЕСА НА ОСНОВУ УТВРЂЕНЕ КОЛИЧИНЕ ТЕШКИХ МЕТАЛА	138
62. ТЕШКИ МЕТАЛИ У ХРАНИ ЗА ЖИВОТИЊЕ	140
63. РЕЗУЛТАТИ МОНИТОРИНГА КВАЛИТЕТА И ЗДРАВСТВЕНЕ ИСПРАВНОСТИ МЕСА И ПРОИЗВОДА ОД МЕСА У 2023. ГОДИНИ	142
64. ПРИСУСТВО ХИСТАМИНА У РИБИ И ПРОИЗВОДИМА ОД РИБЕ	144
65. ПРОЦЈЕНА ХИГИЈЕНЕ ПРОЦЕСА У ПРОИЗВОДЊИ МЉЕВЕНОГ МЕСА, МЕХАНИЧКИ СЕПАРИСАНОГ МЕСА И ОБЛИКОВАНОГ МЉЕВЕНОГ МЕСА	146
66. МИКРОБИОЛОШКА КОНТАМИНАЦИЈА У ПРОЦЕСУ ПРОИЗВОДЊЕ СВЈЕЖЕГ ПИЛЕЋЕГ МЕСА	148
67. ПРОЦЈЕНА МИКРОБИОЛОШКОГ СТАТУСА ХРАНЕ ЗА ЖИВОТИЊЕ ЗА ПЕРИОД 2014-2023. ГОДИНА	150
68. ПРОЦЈЕНА МИКРОБИОЛОШКЕ ЧИСТОЋЕ КОД СУБЈЕКТА У ПОСЛОВАЊУ ХРАНОМ ЗА ПЕРИОД 2017-2023.	152
69. РЕЗУЛТАТИ НАДЗОРА УВЕЗЕНОГ МЕСА СВИЊА У БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ НА ПРИСУСТВО ВИРУСА АФРИЧКЕ КУГЕ СВИЊА У 2023. ГОДИНИ	154
70. РЕЗУЛТАТИ НАДЗОРА УВЕЗЕНИХ ПРОИЗВОДА ОД МЕСА СВИЊА У БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ НА ПРИСУСТВО ВИРУСА АФРИЧКЕ КУГЕ СВИЊА У 2023. ГОДИНИ	156
71. ЗНАЧАЈ РЕДОВНЕ АНАЛИЗЕ НА ПРИСУСТВО АФЛАТОКСИНА Б1 У ХРАНИ ЗА ЖИВОТИЊЕ И М1 У СВЈЕЖЕМ МЛИЈЕКУ НА ОСНОВУ ИЗВРШЕНИХ АНАЛИЗА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ У ПЕРИОДУ 2023-2024. ГОДИНА	158
72. МИКРОБИОЛОШКА ИСПРАВНОСТ НУСПРОИЗВОДА ПРЕНРАМБЕНЕ ИНДУСТРИЈЕ.....	161

40. ZNAČAJ OCENE I STALNE KONTROLE BIOSIGURNOSTI NA FARMAMA GOVEDA I SVINJA

J. Bojkovski¹, J. Prodanov-Radulović², B. Đurđević², S. Grubač², D. Kasagić³

¹Dr Jovan Bojkovski, redovni profesor, Univerzitet u Beogradu, Fakultet veterinarske medicine, Katedra za bolesti papkara, Beograd, Bulevar oslobođenja 18. Beograd, Srbija

Dr Jasna Prodanov-Radulović, viši naučni Naučni institut za veterinarstvo Novi Sad, Rumenički put 20, Novi Sad, Srbija

Dr Biljana Đurđević naučni saradnik, Naučni institut za veterinarstvo Novi Sad, Rumenički put 20, Novi Sad, Srbija

Dr Siniša Grubač, naučni saradnik, Naučni institut za veterinarstvo Novi Sad, Rumenički put 20, Novi Sad, Srbija

Dr Dragan Kasagić, Veterinarski institut Dr Vaso Butuzan, Banja Luka, BiH

Sažetak

Biosigurnost, doborbit, dobra proizvođačka praksa i analiza rizika u kritičnom kontrolnim tačkama su veoma značajni elementi za intenzivnu proizvodnju na farmama visoko mlečnih krava i svinja. Planska primena biosigurnosnih mera presudna je u zaštiti zdravlja goveda, svinja i uspeha same proizvodnje. Preporuka je da se stalno izgrađuje svest zaposlenih o stalnoj potrebi zaštite proizvodnje u celini, da postoji aktivan odnos prema postojećim opasnostima i da preduzete mere predstavljaju ključ uspeha u osmišljavanju i pripremi palnova biosigurnosti za svaku konkretnu situaciju odnosno farmu visko-mlečnih krava i svinja,. Naime, opšte je poznato da previde, propusti i greške u održavanju potrebnog nivoa biosigurnosti obično dovode do nastanka oboljenja, pada obima proizvodnje, uginuća i gubitka zarade. Zato se na zdravstvenu zaštitu goveda i svinja primenom značajno više preventivnih mera, može ispuniti koncept u kome će se realizovati rentabilna proizvodnja na farmama goveda i svinja. Potrebno je da se istakne da je primena biosigurnosnih mera na farmama goveda i svinja danas najvažnija mera za sprečavanje potencijalnog unošenja i širenja patogenih uzročnika.. Stoga, mere biosigurnosti moraju biti dobro definisane, praktične, funkcionalne i razumljive farmerima odnosno odgajivačima goveda i svinja.

Ključne reči biosigurnost, zdravstvena zaštita, profilaktičke mere

Zahvalnice

1 "RadjepodržansredstvimaMinistarstvanauke, tehnološkograzvoja i inovacijaRepublike Srbije (Ugovorbroj451-03-66/2024-03/200143)."

2. Rad je rezultat istraživačkih aktivnosti u sklopu bilateralnog projekta Republika Srbija- Republika Slovenija, finansiran od Ministarstva nauke, tehnološkog razvoja i inovacija, Sektor za međunarodnu saradnju i evropske integracije, Republika Srbija evidencionibr. 337-00-110 2023-05/48 Period realizacije 01.07.2023- 30.06.2025.

THE IMPORTANCE OF ASSESSMENT AND CONTINUOUS CONTROL OF BIOSECURITY ON CATTLE AND PIG FARMS

J. Bojkovski¹, J. Prodanov-Radulović², B. Đurđević², S. Grubač², D. Kasagić³

¹Dr Jovan Bojkovski, redovni profesor, Univerzitet u Beogradu, Fakultet veterinarske medicine, Katedra za bolesti papkara, Beograd, Bulevar oslobođenja 18. Beograd, Srbija

Dr Jasna Prodanov-Radulović, viši naučni Naučni institut za veterinarstvo Novi Sad, Rumenički put 20, Novi Sad, Srbija
Dr Biljana Đurđević naučni saradnik, Naučni institut za veterinarstvo Novi Sad, Rumenički put 20, Novi Sad, Srbija

Dr Siniša Grubač, naučni saradnik, Naučni institut za veterinarstvo Novi Sad, Rumenički put 20, Novi Sad, Srbija
Dr Dragan Kasagić, Veterinarski institut Dr Vaso Butuzan, Banja Luka, BiH

Apstract

Biosecurity, welfare, good production practice and risk analysis in critical control points are very important elements for intensive production on farms of high milk cows and pigs. The planned application of biosecurity measures is crucial in protecting the health of cattle, pigs and the success of the production itself. It is recommended that the employees' awareness of the constant need to protect production as a whole is constantly raised, that there is an active attitude towards existing dangers and that the measures taken are the key to success in designing and preparing biosecurity plans for each specific situation, i.e. a farm of high-milk cows and pigs. Namely, it is generally known that oversights, omissions and mistakes in maintaining the required level of biosecurity usually lead to the occurrence of diseases, a drop in production volume, deaths and loss of earnings. Therefore, by applying significantly more preventive measures to the health care of cattle and pigs, the concept of profitable production on cattle and pig farms can be fulfilled. It should be emphasized that the application of biosecurity measures on cattle and pig farms is today the most important measure to prevent the potential introduction and spread of pathogenic agents. Therefore, biosecurity measures must be well defined, practical, functional and understandable to farmers or cattle and pig breeders.

Key words biosecurity, health protection, profilactic measures,

Acknowledgemet

1. "The study was supported by the Ministry of Science, Technological Development and Innovation of the Republic of Serbia (Contract number 451-03-66/2024-03/200143)."

2. The work is the result of research activities within the bilateral project Republika Srbija-Republika Slovenia, financed by the Ministry of Science, Technological Development and Innovation, Sector for International Cooperation and European Integration, Republic of Serbia, registration no. 337-00-110 2023-05/48 Implementation period 01.07.2023 - 30.06.2025.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

636.09(082)(086.76)

МЕЂУНАРОДНИ научни скуп "Годишње савјетовање доктора ветеринарске медицине Републике Српске (Босна и Херцеговина)" (29 ; 2024 ; Теслић)

Зборник радова и кратких садржаја [Електронски извор] / Међународни научни скуп "29. годишње савјетовање доктора ветеринарске медицине Републике Српске (БиХ)", Теслић, Бања Врућица, 5-7. јуна 2024 = Proceedings and short contents / International scientific meeting ""29th Annual Counselling of Doctors of Veterinary Medicine of Republic of Srpska (Bosnia and Herzegovina)", Teslić, Banja Vrućica, 5th-7th. June 2024 ; [организатори Ветеринарска комора Републике Српске и Друштво доктора ветеринарске медицине Републике Српске ; организациони одбор Велибор Кесић ... [и др.] ; научни и програмски одбор Славен Грбић ... [и др.]]. - [Бања Лука : Ветеринарска комора Републике Српске], 202 ([Јеллах-Тешањ : График-комерц]). - 1 електронски оптички диск (CD-ROM) : слика ; 12 cm

Систематски захтјеви: нису наведени. - Насл. са насл. екрана. - Ел. публикација у ПДФ формату опсега 163 стр. - Упор. срп. текст и енгл. превод. - Тираж 300.

ISBN 978-99976-186-3-4

COBISS.RS-ID 140668417